

Tot aștepti, tot aștepti?

Simt aceste întrebări în ureche, ca pe o mână străină care mi se furișează în buzunar și cotrobăie acolo în speranța că ar găsi puținul agoniseli mele. Doar că nu mai e vorba de un câștig determinat, ci de toată zestrea acumulată într-o viață, nimic altceva decât o singură și uriașă investiție, așteptarea. Am așteptat. Ce? Marea iubire, norocul bulversant care te face din om supraom și din sărăntoc miliardar, iluminarea prin care toate sertarele ființei s-ar contopi într-unul singur și ai deveni făptura Domnului? Rostogolirea cerului aducător de furtună peste un lan de floarea-soarelui e un alt nume al așteptării. Am trăit uneori senzația aceasta, care e prăbușire în simbioză cu înălțarea. Ceva se clintește și o ia la vale, dar în momentele cele mai febrile ale surpării se petrece și o suspendare, te reechilibrezi și scoți capul din iureș. Rostogolirea cerului, ca în pictura lui Van Gogh, face să vibreze harfa sufletului meu, iar melodia cea mai pură rezultată nu poate fi decât tot așteptarea...

Când deschid ochii, o văd pe Maria, care nu m-a părăsit niciodată. Intangibilă și geometrizarată, ca într-o icoană, îmi lasă uneori impresia că nu pentru mine vine aici, în spital. Dar ea e făptura cea mai apropiată de epava pe care o reprezintă. Înțeleg asta cu atâta durere în suflet încât gem ca strivit între fălcile unei menghine de oțel. Înainte, credeam că singurătatea în doi este una dintre cele mai grele osânde care îi poate fi dată omului. Nu este așa. Am dorit o viață să scap de Maria, nu am reușit și tot cu ea am rămas. M-am încăpățânat să nu

o socotesc perechea mea și, până la urmă, ocolișurile făcute, unul mai dureros decât altul, m-au adus tot în poala ei, bolnav, rănit și, ca o încununare a dezastrului, spitalizat. Săraca, și-a învins pudoarea și a venit să mă vadă, știind că nu mai am pe nimeni, niciun picioruș de prieten, că ea reprezintă totul, un tot în care în primul rând o regăsesc pe mama. Probabil că întrebata ce este în raport cu mine ar răspunde ca întotdeauna: o cunoștință. Odată, demult, a spus o vecină, făcându-se de râs în ultimul hal. Medicului ortoped, cel care-mi completa certificatul medical – avusesem o fractură – și o întrebase care-i adresa, nu a știut ce să-i răspundă, ceea ce-l făcuse pe individ să râdă gros și să exclame către asistentă: înțelegi cam ce fel de vecini sunt... Dar de atunci a trecut o groază de vreme. Nu am mai făcut nicio entorsă. Încheieturile au rămas țepene, corpul s-a rigidizat și nu mai are flexibilitatea din tinerețe. Dacă se rupe ceva, toată construcția se prăbușește. Nu mai scap eu cu simple torsiuni care după două săptămâni de ghips se refac.

Maria și-a învins pudoarea și a venit să mă viziteze. Cu puțin timp în urmă, observând că nu mai dau niciun semn de viață, mă căutase acasă și acolo asistase neputincioasă la desfășurarea aceluia bâlci oribil. Fusesse, din fericire, prevenită de o vecină că e groasă de tot, dar nici chiar așa n-ar fi putut să-și închipuie ce le va fi dat ochilor ei să vadă. Eram căzut într-o baltă de sânge, înconjurat de cadre sanitare și de câțiva polițiști. Nici nu a intrat bine în apartament, că a și fost asaltată de o puștoaică de la o televiziune particulară, care i-a adresat o avalanșă de întrebări din care nu a înțeles o iotă. Ca prin vis, un vis întunecat, ca o alunecare prin tunel, a zărit-o și pe Nani, care perora în neștire unități lexicale unite într-un torent ininteligibil, dar deja flancată de polițiști. E posibil să-i fi pus cătușe, așa a mărturisit vecina ulterior. Totul s-a consumat repede, scrâșnit și înăbușit. Televiziunea care avusesse reporter

la fața locului a difuzat știrea la o oră cu bună audiență, așa că oricine a putut vedea cam ce se întâmplase acasă la mine într-o seară ca oricare alta, care nu păruse să anunțe prin nimic nenorocirea. Maria a fost și ea văzută dând o declarație stângace, căznindu-se să-și găsească cuvintele și încercând tot timpul să-și acopere fața. De rușine. Totuși, cine a avut răbdarea să urmărească difuzarea **reportajului nu** mai lung de trei minute a reținut cu siguranță **un scurt fragment** din declarația ei: „a fost mereu imatur, eu, adică...” Ca și ea, am intrat în pământ de rușine când m-am văzut la televizor într-o stare jalnică, luat de acasă cu Salvarea, în vreme ce medicul de pe ambulanță, flegmatic și rotofei, informa sec opinia publică, în fine, un penibil fără pereche, care unuia îi arde obrazii, iar altuia nu-i produce niciun frison. Încă un caz, carevasăzică, de violență domestică. De data aceasta nu el a lovit, ci ea, femeia a fost agresorul, ea va fi supusă unui control psihiatric pentru a se constata dacă în momentul agresiunii a avut sau nu discernământ. Procedură de rutină. În ultimii ani, **jurnalele de actualități** au găzduit mii de știri-reportaj cu asemenea subiecte. Soții, iubiții, frații, părinții se bat și-și scot ochii. Căminul a ajuns un iad. Când vezi lucrurile de la distanță te miri, dar de cele mai multe ori ridici din umeri, o formă de a-ți exprima siguranța că ție nu ți se va întâmpla vreodată ceva asemănător. Drogat de aceeași nesimțire, am crezut și eu la fel. M-am înșelat. Am căzut la rândul meu victima acestui tip de agresiune. Spre mirarea unora și spre satisfacția altora, am apărut pe micul ecran într-o stare de semiconștiență, bandajat la cap, întins pe o targă purtată de doi brancardieri.

Maria a venit la timp, anunțată de o vecină, femeie de treabă de altminteri, dar care nu-și mai încăpea în piele de mândrie că, luată și ea la întrebări de reporteriță, poate să apară pe sticlă și să fie văzută de neamurile de țăranoi. M-a scârbit până

la albirea părului, dar fără ea lucrurile chiar că ar fi derapat fatal. Lenuța, sau cum o cheamă, obișnuită să stea tot timpul cu urechile ciulite ca să surprindă orice mișcare de pe palier, a interceptat ușor zgomoturile surde și țipetele venite dinspre apartamentul meu și, fără să întârzie, a traversat cei câțiva metri care despart ușile apartamentelor noastre aflate față în față la etajul cinci al blocului și a bătut puternic în ușă. Sonerie nu mai am de mult și probabil că nici nu o să-mi pun până dau ortul popii. I-a răspuns chiar Nani, nici nu avea cine altcineva... Pe față îi plutea un zâmbet serafic, iar în mâna dreaptă i se bălăbănea amenințător un ciocan. Lenuța Popescu, așa o cheamă pe vecină, a înghețat în clipa aceea, înțelegând ce grozăvie avusese loc. A dat-o laoparte pe față și s-a năpustit în camera mea de lucru, unde zăceam pe covor. Mi-aduc aminte de o anumită senzație tactil gustativă, ca s-o numesc așa, că ceva lipicios și cald mi se prelingea pe față și pe gât și, neputându-mă abține, până la urmă am scos vârful limbii ca să gust. Văzându-mă așa, a înghețat a doua oară, dar, femeie vajnică, tot a găsit cumva resursele pentru a pune mâna pe telefon. Nani se potolise și privea senină toată scena. Mai târziu am încercat să-i găsesc circumstanțe atenuante, nu mai avea serviciu de câteva luni bune, dacă nu chiar de jumătate de an, nu avea altceva mai bun de făcut decât să se uite la televizor de dimineața până seara sau de seara până dimineața, schimbând la repezeală canalele, așa că atenția i-a fost cu siguranță captată de două evenimente, unul major, de anvergură mondială, moartea lui Michael Jackson, și altul minor, poate încadrat greșit la categoria evenimente, deși prin atrocitate egalase dispariția dintre cei vii a starului american, și anume uciderea de un adolescent a propriei mame cu ajutorul unui ciocan sau a unei dalte. Îi aplicase femeii mai multe lovituri direct în țeastă. Dăduse în ea cu sete și nu se oprise decât în momentul în care o văzuse cum se prăbușește la picioarele

lui, fără suflare. Cazul a făcut repede înconjurul țării și, timp de câteva zile, fusese aproape imposibil să nu auzi pe stradă, în autobuz sau prin magazine crâmpoie de discuție plecând de la crima abominabilă. Sincer să fiu, nu am crezut o clipă că acel context avea să o „inspire” pe Nani. Mai ridicase ea mâna asupra mea, dar nu mă pierdusem cu firea. Cei care auziseră câte ceva nu rataseră prilejul ironiilor. „Ce fel de bărbat ești tu, Horică, dacă te altoiește muieră?” Judecată țărănească de doi lei și trei bani, ca la noi, aici, la câmpie. Nici Lenuța, vecina, pe care bărbatu-său, pe vremea când mai era căsătorită, o bătuse zdravăn de-i învînețise carnea de pe brațe și de pe picioare, nu ar gândi diferit. De aceea, când m-a văzut la pământ, s-o fi temut de viața mea, dar parcă nici nu-i venea să creadă că o fărâma de om, cum e Nani, ar fi fost în stare să mă lovească. Poate a și râs puțin în sine ei. Doar că era groasă de tot.

Povestea asta e tare lungă. Aici, în spital, după ce mi-am revenit, iar medicii m-au asigurat că sunt la adăpost, am timp berechet să mă întorc, să descâlcesc un caier încurcat, să se-
par, cum ar veni spus, pulberea drumului de pulberea stelelor.

Tot aștepti? Tot aștepti?

Aud tot mai des această întrebare. Nu cred să fie efectul loviturii. Mi s-au făcut numeroase analize, una mai sofisticată decât alta, am fost împins cu capul înainte în tubul de sticlă al tomografului și creierul mi-a fost scanat milimetru cu milimetru. A costat ceva... Paștele mă-sii de RMN. Bine că n-am făcut vreun hematom sub os fiindcă extracția m-ar fi făcut să vâr și mai adânc mâna în buzunar. Înjur din nou și mă întreb ce s-o alege de banii mei. Am economisit de-a lungul anilor și eu, ca tot nărodul, influențat întrucâtva de Maria. O femeie mai zgârcită decât ea n-am pomenit! Îi clănțane dinții în gură după ce lucrările dentare i s-au deplasat și nu mai au

stabilitate în montura lor, dar nu se îndură să scuture pușculița și să scoată de acolo milioanele necesare unei alte lucrări. Tot așa nu se îndură să arunce din casă un capăt de ață, așa încât în apartamentul ei nici nu ai loc să te întorci din cauza teribilei aglomerații de obiecte. M-am întrebat în nenumărate rânduri dacă neputința ei de a se debarasa până și de niște banale zi-are sau de o mână de bigudiuri vechi nu exprimă tot o formă de patologie mentală. Dar cine măsoară boala minții? Un abis se deschide în miezul celulei neuronice și acela, curajos sau imprudent, privind înăuntru, s-ar putea să nu-și mai revină.

Tot aștepti?

Obraznică întrebare! Ai așteptat, dobitocule, până ți s-au lungit urechile, și ce ai primit? Un ciocan în cap. Precum Troțki, precum doamna aceea, o distinsă profesoară de colegiu din Iași, lovită de propriul copil, făptura pe care o născuse, o alăptase, o crescuse, era carne din carnea ei, și ce folos? Ereditatea e o flăcăruie firavă față de uriașul necunoscut ce se instalează în căpușorul vietății abia venite pe lume. Poate de aceea nici nu am avut copii. M-a pedepsit sau m-a ferit Dumnezeu. Dacă aș fi avut unul, acela m-ar fi strâns de gât cu mânuțele lui. N-am avut copii. În schimb, am avut-o pe Nani, care alunecând ireversibil pe povârnișul din ce în ce mai abrupt al halucinațiilor, a trecut în cele din urmă la fapte. Deși fusesem avertizat, nicio clipă nu m-am temut de ea. Nu am putut să cred că un om care spunea că mă iubește dincolo de orice închipuire va fi vreodată în stare să mă lovească fără milă. Tradusă în limbajul nostru stângaci, exprimă tocmai forța ucigașului. Am stat așadar multă vreme alături de un om bolnav, iar ușurința cu care am tratat lucrurile s-a întors împotriva mea. Din acest punct de vedere, Maria are dreptate când mă califică: „Ai fost mereu imatur, omule!“ Stă acum lângă patul meu de spital și ne ogândim unul în privirile celuilalt, amândoi la fel de mirați și

de jenați, zâmbind ca niște copii proști cu care viața s-a distrat cum i-a plăcut. Asta suntem, copii blegi, tonți, tembeli, peste care timpul a trecut și am îmbătrânit. Prudentă și chibzuită, calmă și discretă, reținută și cumpătată, a căpătat la rândul ei ceea ce a meritat: pustiul. Aici însă ne deosebim. În pustiul meu, spre deosebire de al ei, a fulgerat lovitura de ciocan. Zeul Thor, altfel spus, din străfunduri mitologice s-a abătut asupra mea și, folosind mânuța iubitei bolnave, a făcut din tigva mea sfântă nicovală.

Tot aștepți, tot aștepți?

Dumnezeule, nu m-oi fi scrântit și eu? Ce poate fi vocea care-mi cotrobăie în urechi? Am rugat-o pe Maria ca la următoarea vizită să aducă și un vademecum în psihiatrie, ceva de felul acesta, și să citim împreună ce scrie acolo. Din câte știu, unul din primele simptome ale schizofreniei ar fi tocmai acesta: sonorizarea gândurilor. Tu gândești ceva, dar gândul, ca un copil neascultător, nu mai vrea să stea acasă și o ia razna pe străzi. Vrei să-l aduci înapoi, dar iarăși el se împotrivește, iar la un moment dat tot ceea ce până în acel moment părea că-ți aparține, produs al activității cerebrale, se externalizează și se întoarce asupra ta sub forma unei voci străine. De obicei, fenomenul acesta se petrece în cazul celor mai adânci gânduri și al celor mai intense emoții, aceștia sunt copiii noștri răi, care fug de acasă, iar când îi recuperăm descoperim că nu mai sunt ai noștri. Și nu a fost așteptarea gândul cel mai intim și stăruitor?

Mă întorc puțin și o văd pe Maria cum zâmbește. Neîncrezătoare, ironică, de fapt, neajutorată...

— Ai un talent formidabil să intri în încurcături, îmi spune ea, și am impresia că o aud ca de la mare depărtare sau poate e tot vocea străină care-mi cotrobăie în ureche și căreia îi replic: dacă aștepți până la capăt și până la ultimul strop de nădejde nu se poate să nu primești un răspuns.

Când ea începe să-mi vorbească astfel, știu că glasul i se va înăspri, iar omul jucăuș și relaxat va face loc unuia critic și sever.

— După 2000 ai început să ai de-a face cu vagaboandele. Acum le-ai lăsat pe astea, dar ai dat peste un bolnav psihic. Mult ți-a trebuit. Înainte, când mai trăia maică-ta, te temei să nu te îmbolnăvești de toate porcăriile pământului, sifilis, blenoragie, cine mai știe ce mizerii, acum ai scăpat de pericolul ăsta, dar ai dat peste altul și mai mare. Cum te simți? Te mai doare capul?

Schițez un gest vag din care ea poate să înțeleagă orice. Timp de o săptămână, am avut o cefalee îngrozitoare. Am luat calmante cu pumnul și doar dacă adormeam scăpam de suferință. Din fericire, șocul psihic a fost atât de mare, încât m-a păzit de panica de a crede că durerile nu mă vor mai lăsa.

Îmi aminteam ce rău suferise mama, ea încă de la 20 de ani, când fusese înjunghiată pur și simplu de curenții de aer ai unui decembrie geros, două cuțite i s-au înfipt atunci în mușchii cefei, iar durerea i s-a răspândit iute în tot capul. De atunci, nu mai fusese om și era periodic zgâlțâită de dureri care îi aminteau de imprudența primordială, când, tânără, umbla iarna fără nimic pe cap. Așa a suferit până a murit, iar mie mi s-au întipărit în memorie toate zilele și săptămânile chinurilor la care fusese supusă. După ce Nani m-a lovit, mi-a venit ideea, așa, ca într-o scăpărare, că dacă nu mor, o să rămân handicapat tot restul vieții, înconjurat de indiferența și amuzamentul oamenilor. Dar după ce m-am trezit nu am mai luat în seamă temerea.

Internat la neurochirurgie, am avut prilejul să contemp lu perindarea întregii scări de suferințe care-și are originea în nervii noștri zdruncinați, plasă neuronală din ce în ce mai zdrențuită, năvod care odinioară capta stele, acum strânge într-un

ghem gunoaiele străzii. Medicii își fac de bine, de rău treaba și cu bisturiul meșteresc în creierul celui bolnav. Meșteresc, cârlesc, dreg. Vor drege până ce omul ca specie își va da cu totul duhul. În salonul unde mă aflu am cunoscut două cazuri tipice de afecțiune neurologică. Primul avusese un accident de mașină. În urma șocului, își pierduse cunoștința, iar când se deșteptase nu mai era în stare nici să scrie, nici să vorbească. Căzuse victima unei afazii. Comunica foarte greu, articulând sunete de neînțeles sau mângăind pe foaia de hârtie semne la fel de ilizibile. Celălalt caz era mai misterios. Pacientul nu acuzase niciun traumatism, dar se trezise într-o dimineață cu o durere teribilă de cap. Durerea durase cam toată ziua, după care, trecând ca prin farmec, avusese o consecință înspăimântătoare. Omul nu-și mai simțea jumătatea dreaptă a trupului. De data aceasta putea fi vorba de o agnozie de ordin tactil, deoarece pipăindu-se intens cu mâna opusă nu capta niciun semnal care i-ar fi confirmat redobândirea proprietății asupra jumătății pierdute de trup. Îi urmărisem pe cei doi halucinat, aproape uitând de mine.

Medicul care m-a luat în primire a găsit de cuviință să râdă la început, iar apoi să exclame grosolan: „dom'le, ai țeasta tare, scut, nu altceva“, a completat el, făcându-mi și cu ochiul, ceea ce m-a enervat grozav. Oricum, faptul că nu mi-am pierdut reacțiile după incident arată că sunt pe calea cea bună, adică mă voi însănătoși. În schimb, mă deprimă nespus posibilă tocătură făcută de gura lumii. „Oho, distinsul domn Nicolau, ce aere își mai dădea și uite ce a pățit! Ha, ha, ho-ho, hi-hi! I s-a înfundat dumnealui, poza în omul superior, ehe, filosof, gânditor, și când colo trăia cu o nebună care i-a spart capul...“ Cum să mă mai îngrijoreze atunci agravarea cazului de vreme ce mă îngrozesc eventualele comentarii? Dumnezeule, mi-a păsat mereu de gura lumii și, după decenii de așteptare, am căzut

exact între colții sau cioturile acestei guri care avea acum ce să sfârtece și să molfăie. Îi dădusem hrană pe cinste.

La începutul spitalizării, voisem să o rog pe Maria să-mi cumpere niște reviste literare, de cultură, ca să le răsfoiesc, dar m-am lăsat păgubaș. În ultima vreme nu mai cercetasem nimic de felul ăsta și nu le dusesem lipsa distinselor tipărituri. Nesimțit, dar sănătos! Nici Nani nu avea asemenea curiozități. Fată totuși instruită, absolventă, ehe, de psihologie, dorind la rândul ei să scrie, nu ținea să se informeze asupra literaturii contemporane ca să știe și ea care sunt exigențele, ce prizează critica, altfel spus, cum ar trebui să scrie ca să intre în grațiile evaluatorilor. Din acest punct de vedere o admiram. Adevărul e că nici eu în tinerețe nu dădusem doi bani pe judecata criticilor, pe curentul literar dominant, consideram că ești cu atât mai valoros cu cât înoți împotriva curentului, adică anacronic, nu te aliniezi. Așa gândeam poate chiar când aveam vârsta ei. De parcă mi-ar citi gândurile, Maria îmi spune:

— Știu de unde a plecat nebunia. Diferența mare de vârstă. E mult mai tânără decât tine. Nu ți-ai dat seama că viața cu o asemenea femeie se poate sfârși rău?

— De ce? Asta-i prejudecată mic-burgheză.

Riposta mea nu e convingătoare, și ea dă din mână a lehamite. Deși i-am spus să nu-mi mai aducă nimic, vine mereu cu un braț de reviste și mi le așază în poală.

— Nu mă interesează, înțelegi, nu mă mai interesează. Am ajuns unde am meritat. Nu asta e ideea de bază? Ce să mai citesc? Ce să mai scriu? Lovitura de ciocan în cap e răspunsul primit după o viață de așteptare. Am stat și eu precum K. în fața porții din spatele căreia așteptam să vină o mare bucurie. Și ce a venit?

— Exagerezi. Acum vezi totul în negru. Păcat de vremea frumoasă de afară.

